

תמחיר החכמה

אבל מזל הוא עניין של שכל, והמבקר החכם ידע להזהר מן הנמקיים קמאש. בתום הציטוט — הפסקת תהמה, מורכבת מראש לכן, נקודות שחורות ומקפים ללא מוצא.

אחריה: ציטוט שירנים) להשוואה, שנכתבו) בידי משוררים) אחרים) בנושא דומה ובתערוף דומה — תוך הרגשת השיפורים והשיפוצים והעדיפויות אצל האחרים). (משוררים זרים על פי רב, רצוי בתרגומי המבקר עצמו — קרן שפע צדדית). אחר-כך: פסק התפעלות מן ההבדל (אקסטזה לבנה עם סימני קריאה שזופים). אחריו: המבול!

בתום המבול יש לפנות, בממוצע, 3 גריות של משוררים מקומיים, וארבע ערימות כתיבים של מבקרים (קולגות). מגופף השיר המקורי לא רק שלא נותר דבר, אלא שהובהר לכל כי מעולם לא היה בו דבר, ונותרה רק התמיהה: אם לא היה — על מה המאמר? על-כך עמדת הנחרצת: יש כהחזרת השאלה האין קסם העולה על כריאה מן האיר ליש! תמה התשובה הראשונה, ומתחילה התשובה השניה, שאינה כופרת בראשונה אלא פשוט מזלזלת בה. הפתגם — לא משל הוא למה שהוא לא, אלא הוא קיים, וקיום כה מאיים עד כי מוטב לעורך לכלוא אותו בין עמודיו, מאשר להימצא חנוט לנצח באחת משורותיו. מה, לדוגמא, לא היה משלם אותו רומאי אציל כדי להשתחרר מ"גם אתה, ברוטוס?" ולהיכנס לפתגם המשופץ "רק אתה, ברוטוס!"... פתגם אינו איזה פקודה שאינו מעלה או מוריד. פתגם יכול לקבוע באומץ וללא כחל ושרק מין שטות שכזו שלא תמצא ידך ורגליך גם מקץ עשרה מאמרים! אבל, תוך פירפור בסכך תחביריהם השטניים — אתה עלול לשקוע במחצות חכמה שלא חשדת בקיומם, ורק הצירוף הסוריאליסטי של אמירה דגנרטית ואודיסיאה אקרמאית הובילתך שם!

אין ספק! בפתגם, כבאנרגיה גרעינית, אפשר להרוס טוטאלית — וגם לקומם קונצפטואלית! די שתצטט "מאז חרב בית המקדש — לא נתנה הנבואה אלא לשוטים" — ולפני שאתה מספיק לומר "א.ד. גורדון" — הרצל מוכרז כשוטה הלאומי, ואילו השוטה הלאומי מוכרז כנביא!!!

לכן שום עורך, כולל עורך עיתון זה, לא יפסול את מאמרי, פן אפתגמו כך, ששום שיפוצים לא ישעוהו. הנה כוזה גורלו של הכותב הקטן והנכזי, שאינו מסוגל להועיל לעצמו אך להזיק לזולתו — אדרבא, מה פלא שהעורך האחראי, האחראי גם לכבוד משפחתו, שעה שיספור את סימני-הדפוס במאמרו של הגרפומן הזעיר, יביא בחשבון גם אותם סימנים שלא נכתבו, אך יכתבו, ובעיתון המתחרה, אם לא... טכניקת-הישוב זו, הקרויה "תוספת-פתח" מכירה בערך החומרי של אופציות מרושעות שלא הוגשמו, ומנפחת את התשלום לסופר המתגבר על יצרו עד להמחאה אסטרונומית של 247 שקל — וזאת ללא איזכור אגרות!!! בניכוי דמי המינוי השנתי, אין הסחטן הערמומי חייב לשלם לעורך דבר — להוציא סכום מגוחך הניתן לכיסוי בעזרת 3-4 מאמרים, כלומר פחות משלושה חדשי עבודה!

ולסיכום, לכל אדם יש מחיר — והעורך והסופר אינם יוצאי דופן. אולם, כשהסופר חכם, הוא מתמרון עצמו כך, שמרוכב פתגמים אינו יודע ימינו משמאלו, ולא חש יותר עד כמה משפיל ובלתי-אפשרי הוא להתקיים מספרות.

עיתון 77 גלין 36 עמוד 50. הקנה זו הנה שיטה ודנית לכפות על הקורא האינטליגנטי, שהחחמק בחוש אינטואיטיבי מזהיר מן המאמר בעת פרסומו, את קראתו באיחור.

פתגם סיני יכול להיות גם פני קוריאני, ובכלל: כל אמירה שאיננה ניתנה לאמוח במזרח-התיכון, אני יצרהי כמו ידי, עיי גזרי עתונים, אלפי פתגמים סיניים מצטיטות בלי-תאומנה של אישים ישראלים. הנסיון שרכשתי משך השנים, מאפשר לי עתה ליצורם בעצמי בתהליך אוטוסינסטיבי של בחוק מן המציאות, מבלי להזדקק יותר למנותקיני הרשמיים.

שמו שמור במערכת.

מבצע "שיבה טובה"

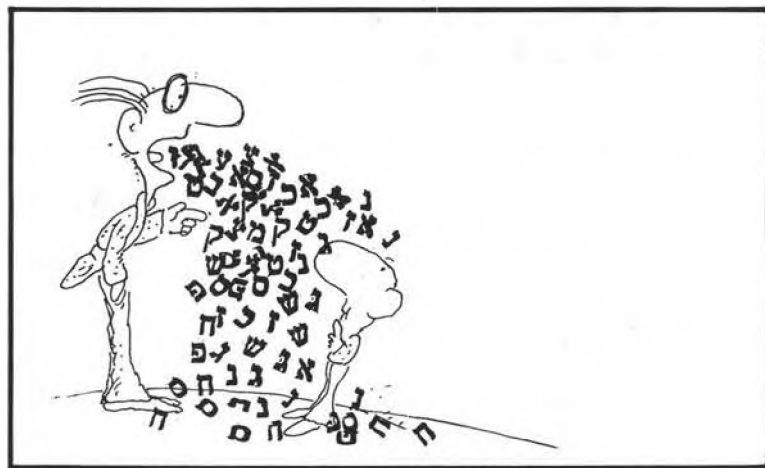
מאפשר לאזרח שתי דרכי השתתפות:

א. בקרן "שיבה טובה", שכל הכנסותיה קודש למבצעי חימום ושיפוץ של בתי קשישים, וכן לתשלומי שכר-דירה. לקן זו עובדת בשיתוף ותוך ייעוץ עם אנף הרווחה. מסי החשבון לתרומות: בנק דיסקונט 933333.

ב. בתרומות חפצים למחסן הצידו לבגדים ולרהיטים (תנורים, טלוויזיות, מקריים וכד'). המחסן נמצא במגרשי התערוכה הישנים (אזור נמל ת"א, בסוף רחי דיזנגוף), ביתן מסי 26. תוכת לפניית בנושא: טל' 451872. שלך אייבי נתן

נפתח בוידוי: את מאמרי הקודם¹ נתן היה לכתב בעשירית המלל ובבהירות פי עשרה. שאלה: ההיה הכותב שרוי או בדמדומי סמים? תשובה: מעולם לא היה כה שפוי וחד-שכל! כל תלמודיו במתמטיקה ניצבו מולו ערוכים בקשרים לוגיים ובמותיים — ומסיבה אלמנטרית ביותר: כל המכיר את כללי החשלוש של אגודת-הסופרים יודע, כי מילה אינה כסלע אלא בחציץ קטון, ושתיקה היא בתרי חפצים רק כשהיא מפורשת כרווח-הלובן בסוף שורה קצרה, ומשולמת כאילו פוטטטה השורה עד סופה המר.

לכאורה — לבנות-שתיקה אלה הן תמריץ עלאי לקצור — אך מניין ישאב הסופר את תעצומות הוודאות כי העורך הנבל אכן יערוך גדודיו כבמסדר-שלג משתלם — ולא באותו גוש אפריקאי צפוף ופושט-רגל? לא נותר לו אלא שישתמש, כאמת מידה למצפונו הספרותי, בפתגם המשופץ: "מלה כסלע, שתיקה בתרי, ושלוש מלים בשלושה סלעים עדיפות על שתיקה בשתיים ואיך זיל גמור"... כלומר: החכם נוטל על עצמו סיכון בלתי מחושב, כאשר הוא מגדיר רעיונותיו בקיצור ובבהירות. מחכמה שכזו לא יתעשר לעולם, ובהכרתנו — זו הגדרה עקיפה לטפשות נצחית.

לכן — סדר הרצאת דבריו חייב להיות מכוון להסתברות אופטימלית לתשלום מקסימלי, וסדר כזה יוצע להלן. ראשית: כותרת מגלוקנית, הכוללת בקרבה גלקסיות של סימני קריאה, שאלה, מקפים ונקודות, מרחפים בקוסמוס של ריקים לבנים, שעל כולם נכוא חשבון עם הגזכרות. שנית: ציטוט הפתגם המקורי, תוך הקפדה על עריכתו כשורות קצרות (חריזה אסטמחית או מנהקת — מחוללת פלאות. עדיפה — שיטת הכתב הסיני מלמעלה למטה, כאשר בכל שורה מופיעה אות גלמודה. להגברת האמינות, מומלץ להשתמש בפתגם סיני מקורי.²

שלישית: הצעת פתגם משופץ, בעל אורך בינוני כאשר הפתגם המקורי משוכן בו פעם נוספת בצורה הרווחית ביותר. רביעית: מבול החוכמה האינסופי, הדן במעלות ומורדות הפתגם המקורי, ובתוספתות ובגמרות שתרם השיפוץ, והיאך הן פותרות את פגמי המקור ויוצרות פגמים חדשים. כאן המקום להיסתף אל עולם האגדה והקבלה והגנבה מדעת ושלא מדעת — ובעיקר: אל קסמי האמנות הביזנטית של חיסול יריבים למקצוע ברעל חמוץ-מתוק, תוך אריזה שייריהם בפתגם מתאים, משופץ למידותיהם המקוצצות. מבול זה הוא הביטוי האוטנטי של החכם, המוקא ממנו אינסטינקטיבית כאקט קיומי, ולא רק אקט צ'רכלי — לכן קשה לצפות שיצא עורך בצורה הרווחית ביותר מבחינת היחס לתנאים-שורות-רווחים. כאן אין לחכם המקיא אלא לקנות, כי אף העורך הקשוח ביותר — עדיין בנוי ביסודו על קליטת חמצן ופליטת דו-תחמוצת כלשהי, ובעמדו מול השנה המזנית זו — יחוש לפתע תעוקה-זוטה, ויזום איי-נפש לקנים כדי לנשום — בטרים יגרף שנית אל ביובי המעמקים. זו זכותו — אבל עבור נופש יש לשלם! לפי התעריפון!

יכול הקורא האינטליגנטי לתמה, ובצדק: לשם מה לו, לעורך, להסתכך בפתגמים? מדוע לא יזרוק מראש את כל המאמר לסל, ויבטיח לעצמו כך אספקת חמצן סדירה? ובכן: לקשישה יש לפחות שתי תשובות מוחצות. הראשונה: כי אין הפתגם אלא משל, והנמשל הוא כל גרעין מרוכז של יצירתיות. למשל — שיר: היעלה על הדעת כי העורך יפסול מראש דיון בשירה אך ורק בגלל סיכונים כריאתיים?? וכך, בנמשלנו זה, יהיה החכם מבקר-שירה, והכותרת המגלומנית יכולה להיות משהו מעין:

"...הנה שיר??!!... מי שמתחלק??!!... אני??!! הא-הא-הא...!!" ופה, לאחר פסוק פתיחה, קצר ועובדתי כנפילת גיליוטינה, כמו: "נתגלגל לידי הזבל כדלהלן" — יצוטט השיר כולו, עבורו יקבל המבקר, כבר במפת הפתיחה, העריף-שירה, כאילו הוא עצמו כתבו, ללא הביזיון הכרוך בכך. אך השיר הוא עניין של מזל.